

KOHTUMÄÄRUS

Kohus:	Viru Maakohus
Kohtunik:	Johannes Külaots
Määruse tegemise aeg ja koht:	„23“oktoobril 2008.a. Jõhvi linnas
Tsiviilasja number:	2 – 06 – 23546
Tsiviilasi:	R.T avaldus hagita menetluses nõudega pikendada R.T tema vanaisa J.T pärandi vastuvõtmise tähtaega.
Menetlustoiming:	Kohtulahendi tegemine;
Menetlusosalised ja nende esindajad:	Avaldaja: R.T(isikukood: xx, elukoht: xx,xx); Avaldajal lepinguline esindaja käesolevas menetluses puudub; Muud asjast puudutatud isikud: 1) H.K (isikukood: xx, elukoht: xx,xx); Puudutatud isikul lepinguline esindaja käesolevas menetluses puudub; 2) E.T(isikukood: xx, elukoht: xx,xx); Puudutatud isikul lepinguline esindaja käesolevas menetluses puudub; 3) R.T (isikukood: xx, elukoht: xx,xx; Puudutatud isikul lepinguline esindaja käesolevas menetluses puudub; 4) Kohtla Vallavalitsus (registrikood: 75004033, Järve küla 2 – 10, Kohtla vald, Ida – Virumaa, konto nr.221004124156 Swedbank'is); Asjast puudutatud isiku lepinguline esindaja: vallasekretär Tiina Albi (isikukood: xx); 5) Jõhvi notar Ülle Mesi (büroo asukoht: Tartu mnt.2, Jõhvi linn, Jõhvi vald, Ida – Virumaa); Puudutatud isikul lepinguline esindaja käesolevas menetluses puudub;
Kohtuistungi toimumise aeg:	„08“oktoober 2008.a.
Kohtuistungist osavõtjad:	Kohtuistungis sekretär Kersti Pütsep, avaldaja, RT ning asjast puudutatud isikud: HK, ET, RT ja Kohtla Vallavalitsuse lepinguline esindaja, vallasekretär Tiina

RESOLUTSIOON:

Albi;

Jätta RT avaldus hagita menetluses nõudega pikendada RT tema vanaisa JT pärandi vastuvõtmise tähtaega rahuldamata, kuna avaldus ei kuulu läbivaatamisele hagita menetluses ning JT surnuks tunnistamise kohtuotsuse jõustumisest ei ole möödunud 10 (kümme) aastat.

Samuti ei ole Jõhvi notar Ülle Mesi ega ka mõni teine notar andnud pärandi vastuvõtmiseks pärijatele tähtaega, mille aegumist saaks kohus pikendada.

Ärakiri käesolevast määrusest saata Jõhvi notar Ülle Mesi'le, kes keeldus notariaaltoimingu tegemisest.

Kohtukulude jaotus:

Kõik kohtukulud käesolevas tsiviilasjas panna RT kanda.

Käesolev määrus tehakse avalikult teatavaks „23“ oktoobril 2008.a. Viru Maakohtu Jõhvi kohtumaja kantselei kaudu.

Toimetada kohtumääruse ärakiri menetlusosalistele kätte TsMS §313 ettenähtud korras (tähitud kirjaga, väljastusteatega) ning kui see ei anna tulemusi, siis toimetada kohtuotsuse ärakiri menetlusosalistele kätte TsMS §315 ettenähtud korras. Käesolev määrus tehakse teatavaks ka avaldajale, pärijatele, annakusaajatele ja pärandaja võlausaldajatele ning testamenditäitjale.

Edasikaebamise kord:

Määrusele võivad esitada määruskaebuse menetlusosalised 15 – päeva jooksul alates käesoleva määruse kättetoimetamisest. Määruskaebus esitatakse kirjalikult Viru Ringkonnakohtule Viru Maakohtu kaudu.

ASJAOLUD

RT esitas kohtule avalduse hagita menetluses nõudega pikendada RT tema vanaisa, JT, pärandi vastuvõtmise tähtaega põhjusel, et, avalduse kohaselt, Ida – Viru Maakohtu 30.septembri 2004.a. otsusega (tsiviilasjas nr.2 – 1797 / 03) tunnistati surnuks avaldaja, RT, vanaisa, JT, kes oli sündinud xx.xx.xx xx külas, vanaisa, JT, surmapäevaks luges kohus xx.xx.xx. Kohtuotsus on jõustunud, avalduse kohaselt, 02.novembril 2004.a.. Surma päeval kuulus avaldaja, RT, vanaisale, JT, maja asukohaga xx külas, xx vallas (endine xx, xx vallas) xxxxx Maakonnas. Pärast vanaisa JT surma läks maja koos kõrvalhoonetega tema poja AT kasutusse. AT suri xx.xx.xx.a.. Peale AT surma läks majavalldus koos kõrvalhoonetega tema abikaasa ÕT kasutusse, kelle elukohaks on nimetatud majavalldus kuni käesoleva ajani. Avalduse kohaselt pretendeerib vanaisa, JT, pärandusele ainult avaldaja, RT. Ülejäänud puudutatud isikud: HK, ET ning RT on vanaisa JT lapselapsed, aga samuti on nad AT ja ÕT lapsed. Vastavalt Ehitusregistri andmebaasi andmetele on ehitis, asukohaga: xx,xx ehitusregistri kood: xx), koos kõrvalhoonetega endiselt registreeritud vanaisa JT nimele. Avalduse kohaselt pöördusid vanaisa, JT, lapselapsed: RT, HK, ET ja RT 2005.a. alguses notari poole nimetatud ehitise koos kõrvalhoonetega pärimiseks. Kuid notar keeldus väljastamast pärimisõiguse tunnistust ning soovitas menetlusosalistel pöörduda hagiga kohtusse pärandi vastuvõtmise tähtaja pikendamiseks. Sarnase vastuse said menetlusosalised ka teiselt notarilt, kelle poole nad pöördusid. Eeltoodust tulenevalt palus avaldaja avalduses avalduse rahuldada ja vanaisa JT pärandi vastuvõtmise tähtaega pikendada.

Kohtule on esitatud Jõhvi notar Ülle Mesi kirjalik keeldumine notariaaltoimingu tegemisest (tl.60), mille kohaselt on JT on 20.oktoobri 2004.a. kohtuotsusega tunnistatud surnuks, tema surmaajaks on xx.xx.xx.a.. Jõhvi notar Ülle Mesi keeldumise kohaselt tuli 1945.a. märtsis Eesti territooriumil kehtinud Vene NFSV Tsiviilkoodeksi järgi pärandi vastuvõtmiseks pärijal toimida järgmiselt: 1) asuda pärandvara faktiliselt valitsema või valdama; 2) viibida pärandi avanemise kohas ning mitte esitada pärandi avanemise koha järgsele notariaalorganile kolme kuu jooksul arvates pärandi avanemisest pärandist loobumise avaldust ning 3) esitada pärandi avanemise koha järgsele notariaalorganile avaldus pärandi vastuvõtmiseks. Keeldumises asus Jõhvi notar Ülle Mesi seisukohale, et pärimisasja algatamiseks ei ole RT poolt esitatud piisavalt tõendeid järgmiste asjaolude kohta: a) kes pärijatest asus pärandvara valdama või valitsema; b) kes pärijatest viibis pärandi avanemise kohas ning c) kas oli pärandi avanemise koha notariaalorganile esitatud kuni 23.septembrini 1945.a. pärandi vastuvõtmise avaldus. Keeldumise kohaselt keeldus Jõhvi notar Ülle Mesi just nende asjaolude tõttu algatamast xx.xx.xx.a. surnud JT pärimisasja. Jõhvi notar Ülle Mesi kirjaliku keeldumisega luges kohus tõendatuks, et xx.xx.xx. surnud JT pärimisasi jäeti algatamata, kuna RT ei olnud esitanud Jõhvi notar Ülle Mesile piisaval hulgal tõendeid, mis olid vajalikud pärimisasja algatamiseks. Keeldumise põhjuseks ei olnud mitte ühegi tähtja

möödalaskmine (nagu seda oli väidetud avalduses), mille tõttu ei ole ka kohtul võimalik mitte ühtegi tähtaega pikendada, olenemata menetlusliigist, milles tähtaja pikendamist taotletakse.

MENETLUSOSALISTE SELETUSED ASJA KOHTA NING MUUD KOHTUISTUNGIL UURITUD TÕENDID

Avaldaja, RT, palus kohtuistungil avalduse rahuldada ja pikendada xx.xx.xx surnud JT pärandi vastuvõtmise tähtaega, kuna Jõhvi notar Ülle Mesi keeldus notariaaltoimingu tegemisest. Avaldaja asus kohtuistungil seisukohale, et Jõhvi notar Ülle Mesi keeldumine oli ebaõige.

Muu asjast puudutatud isik, HK, palus kohtuistungil avalduse rahuldada ja pikendada xx.xx.xx JT pärandi vastuvõtmise tähtaega. HK selgitas kohtule kohtuistungil, et vanaisa JT ei olnud surmatunnistust, mille tõttu ta taotles vanaisa JT surnuks tunnistamist kohtu poolt. Surmatunnistusele kirjutati vanaisa JT surmapäevaks xx.xx.xx.HK asus seisukohale, et vanaisa JT surmatunnistusele oleks tulnud kirjutada see aeg, kui toimus surnuks tunnistamise kohtuprotsess. Notar olevat HK öelnud, et nii vana asja notar ei vormista ja seetõttu tuleb pöörduda kohtusse. Milline notar seda ütles, seda HK kohtuistungil kohtule ei täpsustanud.

Muu asjast puudutatud isik, ET, palus kohtuistungil avalduse rahuldada ja pikendada xx.xx.xx JT pärandi vastuvõtmise tähtaega.

Muu asjast puudutatud isiku, Kohtla Vallavalitsuse, lepinguline esindaja, vallasekretär Tiina Albi, palus kohtuistungil avalduse rahuldada ning pikendada xx.xx.xx. surnud JT pärandi vastuvõtmise tähtaega. Vallasekretär Tiina Albi asus kohtuistungil seisukohale, et Jõhvi notar Ülle Mesi keeldumise peale halduskohtusse kaebuse esitamine oleks olnud tupik – tee, kuna segaste asjaolude korral on Jõhvi notar Ülle Mesil alati võimalik notariaaltoimingu tegemisest keelduda. Vallasekretär Tiina Albi asus kohtuistungil seisukohale, et tähtaja möödalaskmiseks oli olemas mõjuv põhjus, kuna xx.xx.xx surnud JT tunnistati surnuks kohtu poolt 2004.aastal, mille tõttu tuleks ka tähtaeg ennistada. Milline konkreetne tähtaeg on mööda lastud ja kui palju aega on tähtaja lõppemisest möödunud, seda vallasekretär Tiina Albi kohtule kohtuistungil ei selgitanud. Vallasekretär Tiina Albi asus kohtuistungil veel seisukohale, et RT, HK, ET ja RT on asunud xx.xx.xx surnud JT pärandvara ka tegelikult valitsema ja valdama, mis on tõendatud asjaoluga, et pärijad elavad pärandvara asukohas.

Muu asjast puudutatud isik, RT, palus kohtuistungil avalduse rahuldada ja pikendada xx.xx.xx. surnud JT pärandi vastuvõtmise tähtaega.

Muu asjast puudutatud isik, Jõhvi notar Ülle Mesi, kohtuistungile ilma mõjuva põhjuseta, aga samuti ka ilma seadusliku takistusega, ei ilmunud. Kohtuistungil aeg – ja koht tehtud Jõhvi notar Ülle Mesi´le teatavaks kirjaliku kohtukutsega, mis oli antud üle Jõhvi notar Ülle Mesi büroos allkirja vastu, millega seaduse kohaselt loetakse kohtukutse menetlusosalisele kätteantuks. Kohtuistungil viibinud menetlusosalised taotlesid tsiviilasja sisulist lahendamist ilma mõjuva põhjuseta mitteilmunud Jõhvi notar Ülle Mesi´ta. Kohus rahuldab taotluse.

KOHTUISTUINGIL UURITUD KIRJALIKUD TÕENDID

Kohus luges avalduse põhjendamatuks ja rahuldamisele mittekuuluvaks järgmiste kirjalike tõenditega. Riigilõivu tasumise kviitungiga (tl.7). Ida – Viru Maakohtu kohtuotsusega 21.septembrist 2004.a. (tl.8-10), millega tunnistati surnuks JT, kes on sündinud xx.xx.xx. xx külas, aga samuti luges kohus vanaisa JT surmapäevaks xx.xx.xx Väljatrükiga ehitusregistri andmebaasist (tl.11) JT kuuluvate ehitiste andmetega. Tõestamata fotoärakirjaga JT surmatunnistusest (tl.12), mille kohaselt tunnistati JT surnuks Ida – Viru Maakohtu otsusega, mille kohta on Ida – Virumaa Perekonnaseisuosakonnas 10.novembril 2004.a. koostatud akt nr.853. Tõestamata fotoärakirjaga AT ja ÕT abielutunnistusest (tl.13). Tõestamata fotoärakirjaga AT surmatunnistuse ärakirjast (tl.14-15), millega kohus luges tõendatuks, et menetlusosalised on rikkunud reeglit, mille kohaselt ei tehta ärakirjast omakorda veel ärakirja. Fotoärakirjaga Kohtla Vallavalitsuse tõendist nr.16-3.3 /1535 16.septembrist 2004.a. (tl.16). Fotoärakirjaga Kohtla Vallavalitsuse tõendist nr.2-9.1/131 26.jaanuarist 2005.a. (tl.17). Fotoärakirjaga talundilehest (tl.18-21). Fotoärakirjaga koondakti ärakirjast 26.märtsist 1990.a. AT kuulunud majavalduse väärtuse kohta (tl.22). Viru Maakohtu määrusega 01.septembrist 2006.a. (tl.23). Kohtla Vallavalitsuse kirjaliku vastusega 06.septembrist 2006.a. (tl.32). RT kirjaliku vastusega (tl.34). 21.jaanuaril 2008.a. toimunud kohtuistungil protokolliga (tl.48-49). Fotoärakirjaga Jõhvi notar Ülle Mesi poolt notariaaltoimingu tegemisest keeldumisest (tl.60). Viru Maakohtu 13.mai 2008.a. määrusega (tl.61). Jõhvi notar Ülle Mesi poolt esitatud määruskaebusega (tl.65-66). Viru Maakohtu määrusega 19.maist 2008.a. (tl.67). 19.mai 2008.a. toimunud kohtuistungil protokolliga (tl.69-70). Viru Ringkonnakohtu 11.juuni 2008.a. määrusega (tl.74-75) Jõhvi notar Ülle Mesi määruskaebuse käiguta jätmise kohta. Viru Ringkonnakohtu määrusega 28.juulist 2008a. (tl.80-82), millega ringkonnakohus keeldus menetlusse võtmast Jõhvi notar Ülle Mesi määruskaebust, mis tagastati esitajale, Jõhvi notar Ülle Mesi´le. 08.oktoobril 2008.a. toimunud kohtuistungil protokolliga. Ida – Viru Maakohtu tsiviiltoimiku nr.2 – 1797 / 03 materjalidega xx.xx.xx. surnud JT kohtu poolt surnuks tunnistamise kohta.

KOHTU POOLT RAKENDATAV SEADUS

Tsiviilasja sisuliseks lahendamiseks pidas kohus vajalikuks rakendada TsMS §475 sätteid, mille kohaselt on hagita asjad: 1) maksekäsu kiirmenetlus; 2) üleskutsemenetlus; 3) isiku surnuks tunnistamine ja isiku surmaaaja tuvastamine; 4) äraolija varale hoolduse seadmine; 5) piiratud teovõimega täisealisele isikule eestkostja määramine; 6) isiku paigutamine kinnisesse asutusse; 7) lähenemiskeelu ja muude sarnaste abinõude rakendamine isikuõiguste kaitseks; 8) hagita perekonnaasjad; 9) pärandi hoiumeetmete rakendamine; 10) registriasjad; 11) juriidilise isiku juhatuse ja nõukogu asendusliikme, audiitori, erikontrolli läbiviija ja likvideerija määramine; 12) äriühingu osanikele ja aktsionäridele hüvitise suuruse määramine; 13) korteriomandi ja kaasomandi asjad; 14) välisriigi kohtulahendite tunnustamine ja täitmine; 15) kaebused kohtutäituri otsuste peale; 16) väljaspool kohtumenetlust esitatud taotluse alusel riigi õigusabi andmise otsustamine ning väljaspool kohtumenetlust riigi õigusabi tasu ja riigi õigusabi kulude kindlaksmääramine vastavalt riigi õigusabi seadusele; 17) muud seaduses hagita asjana sätestatud tsiviilasjad. Kohus vaatab hagita menetluses läbi ka teisi asju, mis seadusega on antud kohtu pädevusse ja mida ei saa läbi vaadata hagimenetluses. TsMS §477 kohaselt vaatab hagita asja kohus läbi hagimenetluse sätete kohaselt, arvestades hagita menetluse kohta sätestatud erisusi. Kohus võib hagita asja läbi vaadata ja lahendada kohtuistungit pidamata, välja arvatud juhul, kui seadusega on sätestatud kohtuistungi korraldamise kohustus. Kohtuistungile kutsutud isikute puudumine ei takista asja läbivaatamist ja lahendamist, kui kohus ei määra teisiti. Kohus ei ole seotud menetlusosaliste esitatud taotluste ega asjaoludega ega menetlusosaliste hinnanguga asjaoludele, kui seadusest ei tulene teisiti. Kohus peab kontrollima avalduse vastavust seadusele ja avalduse tõendatust ka juhul, kui avalduse kohta ei ole esitatud vastuväiteid. Vajaduse korral nõuab kohus avaldajalt tõendite esitamist või kogub neid omal algatusel. Menetlustoimingu protokollib kohus hagita menetluses üksnes juhul ja ulatuses, kui kohus peab seda vajalikuks.

Pärimisseaduse §110 ja §111 sätteid, mille kohaselt võib kohus pärandaja surma korral rakendada pärandvara hoiumeetmeid. Pärandvara hoiumeetmed on: 1) pärandvara valitsemise korraldamine; 2) pärandaja vara eraldamine pärija varast (Pärimisseaduse §114); 3) pärandi avanemise teate avaldamine üleriigilises päevalehes ning 4) tsiviilkohtupidamise seadustikus sätestatud hagi tagamise abinõude rakendamine. Kohus rakendab pärandvara hoiumeetmeid notari, pärija, pärandi hooldaja, testamenditäitja, pärandaja võlausaldaja, pärandisse kuuluva vara kaas – või ühisomaniku või teiste huvitatud isikute taotlusel. Kohus rakendab huvitatud isikute õiguste kaitseks oma algatusel pärandvara hoiumeetmeid, kui: 1) pärija ei ole teada; 2) pärija ei viibi pärandvara asukohas; 3) ei ole teada, kas pärija või tema esindaja on pärandi vastu võtnud või sellest loobunud; 4) pärija on teovõimetu; 5) pärandil lasuvad võlad võivad ületada pärandi suuruse. Kohus võib keelduda hoiumeetmetest, kui kulutused ilmselt ei

vasta pärandvara suurusele, samuti kui meetmeid ei ole vaja huvitatud isiku õiguste tagamiseks. Pärimisseaduse §112 kohaselt nimetab kohus pärandvara valitsemiseks pärandi hooldaja, kellele kohus võib anda korraldusi vara valdamiseks, kasutamiseks ning käsutamiseks. Kohus nimetab hooldajaks pärandist huvitatud isiku, huvitatud isiku poolt soovitatud isiku või muu isiku. Hooldajaks võib olla isik, kes saab pärandit nõuetekohaselt valitseda. Kohus võib isiku, kes pärandit nõuetekohaselt ei valitse, hooldajakohustustest vabastada. Hooldaja on kohustatud: 1) kohtu määratud tähtaja jooksul esitama kohtule pärandvara nimekirja; 2) vara heaperemehelikult valitsema ning tagama selle säilimise; 3) andma pärandvara arvel ülalpidamist isikule, keda pärandaja oli seaduse alusel kohustatud ülal pidama; 4) tasuma pärandvara arvel pärandaja võlad; 5) aru andma vara valitsemisest kohtule ja pärijatele. Hooldajal ei ole õigust kohtu loata võõrandada pärandisse kuuluvat kinnisasja. Pärijal ei ole õigust käsutada pärandvara, mis on antud hooldaja valitseda. Kohus lõpetab pärandvara valitsemise, kui on ära langenud Pärimisseaduse §111 sätestatud hoiumeetmete rakendamise alused. Vastavalt Pärimisseaduse §113 on pärandvara hooldajal õigus saada pärandvara valitsemise eest pärandi arvel tasu. Hooldamise tasu suuruse määrab kohus.

Pärimisseaduse §117 kohaselt tuleb pärandi vastuvõtmiseks või sellest loobumiseks PärS §118 sätestatud tähtajal esitada notarile avaldus, mille notar tõestab. Kui pärand avanes välismaal ja pärimisele kohaldatakse Eesti seadust, esitatakse avaldus Eesti notarile. Pärija, kes pärandvara valdab, kasutab või käsutab, võib pärandist loobuda, esitades pärandist loobumise avalduse PärS §118 sätestatud tähtajal. Kui pärija ei ole esitanud PärS §117 lg.1 nimetatud avaldust ega avaldust pärandist loobumise kohta, kuid on asunud PärS §118 sätestatud tähtajal pärandvara või selle osa valdama, kasutama või käsutama, loetakse ta pärandi vastu võtnuks. Kui pärima õigustatud isik ei ole PärS §118 sätestatud tähtajal pärandvara valdama, kasutama või käsutama asunud ega pärandi vastuvõtmise või pärandist loobumise avaldust esitanud, on ta õiguse pärandile kaotanud ning tema pärandiosa jagatakse pärandi vastu võtnud pärijate vahel juurdekasvuõiguse alusel. PärS §118 kohaselt võib notar pärandi vastuvõtmiseks või sellest loobumiseks anda tähtaja, saates selle kohta kirjaliku teate pärima õigustatud isikule või avaldades teadaande ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Tähtaeg ei või olla lühem kui kaks kuud teate kättesaamisest või teadaande avaldamisest. Pärima õigustatud isiku avalduse alusel võib notar PärS §118 lg.1 nimetatud tähtaega mõjuvatel põhjustel mõistliku aja võrra pikendada. Tähtaja pikendamisest teatab notar kõigile pärima õigustatud isikutele. PärS §118 lg.1 tähtaja võib pärima õigustatud isiku avalduse alusel ennistada: 1) vaidluse korral kohus, kui ta loeb tähtaja möödalaastuks mõjuval põhjusel; 2) vaidluse puudumise korral notar, kui kõik pärandi vastuvõtnud isikud esitavad notariaalselt kinnitatud nõusoleku. Pärandit ei saa vastu võtta ega sellest loobuda, kui pärandi avanemisest on möödunud 10

aastat. Kui pärandaja on surnuks tunnistatud, ei saa pärandit vastu võtta ega sellest loobuda, kui surnuks tunnistamise kohtuotsuse jõustumisest on möödunud 10 aastat. PärS §120 kohaselt on enne pärandi vastuvõtmist või sellest loobumist pärima õigustatud isikul õigus saada andmeid pärandvara koosseisu ning testamendi ja pärimislepingu sisu kohta kohtult, notarilt ja muult isikult, kelle valduses on pärandvara, testament või pärimisleping.

MÄÄRUSE PÕHJENDUS

Eeltoodut aluseks võttes ja kaalunud kõiki kohtule esitatud tõendeid, asjaolusid, väiteid ning vastuväiteid kogumis, luges kohus tõendatuks, et Raul Taal'i avaldus hagita menetluses on põhjendamata ja ei kuulu rahuldamisele. Kohus luges tõendatuks, et hagita menetluses lahendab kohus järgmisi tsiviilasju. TsMS §475 sätete kohaselt on hagita asjad: 1) maksekäsu kiirmenetlus; 2) üleskutsemenetlus; 3) isiku surnuks tunnistamine ja isiku surmaaaja tuvastamine; 4) äraolija varale hoolduse seadmine; 5) piiratud teovõimega täisealisele isikule eestkostja määramine; 6) isiku paigutamine kinnisesse asutusse; 7) lähenemiskeelu ja muude sarnaste abinõude rakendamine isikuõiguste kaitseks; 8) hagita perekonnaasjad; 9) pärandi hoiumeetmete rakendamine; 10) registriasjad; 11) juriidilise isiku juhatuse ja nõukogu asendusliikme, audiitori, erikontrolli läbiviija ja likvideeriija määramine; 12) äriühingu osanikele ja aktsionäridele hüvitise suuruse määramine; 13) korteriomandi ja kaasomandi asjad; 14) välisriigi kohtulahendite tunnustamine ja täitmine; 15) kaebused kohtutäituri otsuste peale; 16) väljaspool kohtumenetlust esitatud taotluse alusel riigi õigusabi andmise otsustamine ning väljaspool kohtumenetlust riigi õigusabi tasu ja riigi õigusabi kulude kindlaksmääramine vastavalt riigi õigusabi seadusele; 17) muud seaduses hagita asjana sätestatud tsiviilasjad. Kohus vaatab hagita menetluses läbi ka teisi asju, mis seadusega on antud kohtu pädevusse ja mida ei saa läbi vaadata hagimenetluses. Kohus luges tõendatuks, et Raul Taal'i poolt esitatud avaldus ei ole ei pärandi hoiumeetmete rakendamise avaldus ega ka muu pärisasjaga seostud avaldus, mida esimese astme tsiviilkohus oleks pädev lahendama hagita menetluses.

Kohus luges tõendatuks, et RT taotleb oma avalduses xx.xx.xx surnud JT pärandi vastuvõtmise tähtaja pikendamist, mida esimese astme tsiviilkohus kohus ei ole pädev lahendama hagita menetluses. Kohus luges tõendatuks, et Pärimisseaduse §118 kohaselt kui pärandaja on surnuks tunnistatud, ei saa pärandit vastu võtta ega sellest loobuda, kui surnuks tunnistamise kohtuotsuse jõustumisest on möödunud 10 aastat. Ida – Viru Maakohtu tsiviiltoimiku nr.2 – 1797 / 03 materjalidega luges kohus tõendatuks, et Ida – Viru Maakohus tunnistas xx.xx.xx surnud JT surnuks 20.oktoobri 2004.a. kohtuotsusega. Kohtuotsuse jõustumise kohta tsiviiltoimikus andmed puudusid. Alates kohtuotsuse tegemisest kuni RT poolt Viru Maakohtule avalduse esitamiseni oli

möödunud peaaegu kaks aastat. Pärimisseaduse §118 kohaselt pärandi vastuvõtmise tähtaeg 10 aastat alates kohtuotsuse jõustumisest, mille tõttu luges kohus tõendatuks, et RT poolt ei ole pärandi vastuvõtmiseks kehtestatud 10 aastane tähtaeg mööda lastud, mille tõttu seda tähtaega ei saa ka pikendada ega ka ennistada. Ka ei ole seaduses sätestatud võimalust, et esimese astme tsiviilkohus oleks pädev pikendama või ennistama Pärimisseaduses kehtestatud pärandi vastuvõtmiseks ettenähtud 10 – aastast tähtaega.

Kohus luges tõendatuks, et PärS §118 kohaselt võib notar pärandi vastuvõtmiseks või sellest loobumiseks anda tähtaja, saates selle kohta kirjaliku teate pärima õigustatud isikule või avaldades teadaande ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Tähtaeg ei või olla lühem kui kaks kuud teate kättesaamisest või teadaande avaldamisest. Pärima õigustatud isiku avalduse alusel võib notar PärS §118 lg.1 nimetatud tähtaega mõjuvatel põhjustel mõistliku aja võrra pikendada. Tähtaja pikendamisest teatab notar kõigile pärima õigustatud isikutele. PärS §118 lg.1 tähtaja võib pärima õigustatud isiku avalduse alusel ennistada: 1) vaidluse korral kohus, kui ta loeb tähtaja möödalastuks mõjuval põhjusel; 2) vaidluse puudumise korral notar, kui kõik pärandi vastuvõtnud isikud esitavad notariaalselt kinnitatud nõusoleku. Kohus asus seisukohale, et esimese astme tsiviilkohus saab ennistada ainult Jõhvi notar Ülle Mesi poolt antud menetluslikku tähtaega ning ainult siis, kui pärijate vahel on vaidlus tähtaja ennistamise või mitteennistamise üle. Sellisel juhul oleks RT pidanud esitama esimese astme tsiviilkohtule hagi teiste pärijate vastu, kes ei ole nõus tähtaja ennistamisega. Vaidluse puudumisel pärijate vahel on tähtaega pädev pikendama Jõhvi notar Ülle Mesi ise. Jõhvi notar Ülle Mesi poolt esitatud notariaaltoimingu tegemisest kirjaliku keeldumisega luges kohus tõendatuks, et Jõhvi notar Ülle Mesi ei ole algatanud 23.märtsil 1945.a. surnud JT pärimisasja, mille tõttu ta ei saanud ka anda mingit tähtaega, mida esimese astme tsiviilkohus saaks (oletatava vaidluse korral) hagimenetluses läbi vaadata. Eeltoodu alusel luges kohus tõendatuks, et RT avaldus hagita menetluses tuleb jätta rahuldamata ja kõik kohtukulud tuleb panna RT enda kanda.

Kohus selgitab RT, et xx.xx.xx. surnud JT pärimisasjas on temal edaspidi vajalik kvalifitseeritud õigusabi saamiseks pöörduda vandeadvokaadi poole, kes lahendaks kõik keerukad õiguslikku tähendust omavad küsimused. Samuti ei ole, kohtu arvates, otstarbekas viivitada xx.xx.xx. surnud JT pärimisasja algatamisega, kuna aja möödudes võib halveneda tõendite kättesaadavus.

Johannes Külaots
Kohtunik